

חנה אם שמואל - "אל הנער הַזֶּה הַתְּפַלְּלָתִי" הפטרת יום א של ראש השנה

1. ילקוט שמעוני שמואל א - פרק א - רמז עז

ועלה האיש ההוא - אלקנה ואשתו בניו ואחיותיו וכל קרוביו היה מעלה עמו לרגל ובאים ולנים ברחובה של עיר, והיתה המדינה מרגשת. והיו שואלין אותו: להיכן תלכו? ואומרים לבית ה' שבשילה שמשם תצא תורה ומצוות. ואתם למה לא תבואו עמנו ונלך יחד? מיד עיניהם משגרות דמעות ואומרים להם נלך עמכם ואומרים להם הן. עד לשנה הבאה חמשה בתים, לשנה אחרת עשרה בתים עד שהיו כלם עולים. ובדרך שהיה עולה שנה זו לא היה עולה שנה אחרת עד שהיו כלם עולים...

2. ילקוט שמעוני שמואל א - פרק א - רמז עח

ונתת לאמתך זרע אנשים - מאי זרע אנשים?

אמר רב: גבר בגוברין, ושמואל אמר: זרע שמשח שני אנשים מאן אינון? שאול ודוד. ר' יוחנן אמר: זרע ששקול כשני אנשים ומאן אינון משה ואהרן שנאמר משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו... ד"א אנשים... אמרו לחנה: למה את שואלת אנשים ונבונים גדולים וצדיקים? אמרה להם שהם לשמו של הקב"ה:

3. פחד יצחק (הרב יצחק הוטנר) לראש השנה מאמר כז:

הנה מיסודו של הגר"א נתבאר הטעם לתליית הגלות בזמן (ארבע מאות שנה דגלות מצרים), ותליית הגאולה בדורות (דור רביעי ישובו הנה): מפני שהקלוקלים נתלים בזמן והתיקונים נתלים באדם. בדבריו הללו של הגר"א מוצאים אנו שני חידושים. החידוש האחד הוא עצם העמדת האדם והזמן כשני קצוות הפכיים המתנגדים זה לזה. והחידוש השני הוא בזה, שההפכיות וההתנגדות של האחד לחבירו, היא אותה ההפכיות וההתנגדות של קילקול ותיקון. ואנחנו לדרכנו נבוא בכאן בפירושם של שני החידושים הללו כסדרם...

כנסת ישראל קשורה היא בטבור נשמתה אל המגמה של חידוש העולם... (ואף) כל יחיד ויחיד חייב הוא להשתמש בכוח ההתחדשות הגנוז בנפש... ומוחזקים אנו באמונתנו שהשורש אשר מתוכו יונק האדם את כוח ההתחדשות שלו הוא מפני שכוח ההתחדשות גנוז הוא במהלכו של עולם. ומכיון שעתיד הקב"ה לחדש את עולמו הרי העולם מתנועע תמיד אל התחדשותו...

אבל מאידך גיסא עומדת היא ממשלת הזמן. חוק הברזל של ממשלת זמן זו הוא חוק המחזוריות... צירוף זה של "מחזור הזמן" פירושו הוא שמציאות הזמן היא מציאות חוזרת על עצמה... ואם אתה בא לקבוע את ההיפך היותר קיצוני למושג המחזוריות בעל כרחך אתה מגיע למושג ההתחדשות. בעוד כוח ההתחדשות מטביע את חותם הראשוניות, הרי שמושג המחזוריות מטביע את חותם החזרה... נפשו של האדם מושכת בכוח איתנים אל ההתחדשות, ולעומתה זרם הזמן ממשיך בכוח איתנים אל המחזוריות. ומתבהרים דברי הגר"א כי בעוד הגאולה נמדדת בשיעור דורות, הגלות נמדדת בשיעורי זמן. כי הקילקולים הם בזמן והתיקונים הם באדם. כלומר: ממשלת האדם בכוח ההתחדשות שבה, היא היא התיקון לממשלת הזמן עם חוק המחזוריות שבה.

4. שמואל א פרק א/כז

אֶל הַנְּעֹר הַזֶּה הַתְּפַלְלָתִי וַיִּתֵּן ד' לִי אֵת שְׂאֵלְתִי אֲשֶׁר שְׂאֵלְתִי מֵעַמּוֹ:

פרק ב/יא

וַיִּלְךְ אֶלְקָנָה הַרְמְתָה עַל בֵּיתוֹ וְהַנְּעֹר הָיָה מְשֻׁרֵת אֵת ד' אֵת פְּנֵי עָלִי הַכְּהֵן:

פרק ב/יח

וּשְׁמוּאֵל מְשֻׁרֵת אֵת פְּנֵי ד' נֶעַר חֲגוּר אֶפּוֹד בָּד:

פרק ב/כא

כִּי פָקֵד ד' אֵת חֲנָה וַתִּהְיֶה וַתֵּלֶד שְׁלֹשָׁה בָּנִים וּשְׁתֵּי בָנוֹת וַיִּגְדַּל הַנְּעֹר שְׁמוּאֵל עִם ד':

פרק ב/כו

וְהַנְּעֹר שְׁמוּאֵל הֵלֵךְ וַגְּדַל וְטוֹב גַּם עִם ד' וְגַם עִם אֲנָשִׁים:

פרק ג/א

וְהַנְּעֹר שְׁמוּאֵל מְשֻׁרֵת אֵת ד' לִפְנֵי עָלִי וַדְּבַר ד' הָיָה יָקָר בְּיָמַימִם הַהֵם אִין חֲזוֹן נִפְכָּץ:

פרק ג/יט-כא

וַיִּגְדַּל שְׁמוּאֵל וְד' הָיָה עִמּוֹ וְלֹא הִפִּיל מִכָּל דְּבָרָיו אֶרְצָה:

וַיֵּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדֵּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע כִּי נֶאֱמַן שְׁמוּאֵל לְנַבִּיא לְד':

וַיֹּסֶף ד' לְהִרְאֶה בְּשֵׁלָה כִּי נִגְלָה ד' אֶל שְׁמוּאֵל בְּשֵׁלוֹ בַדְּבַר ד':

וַיְהִי דְבַר שְׁמוּאֵל לְכָל יִשְׂרָאֵל...

5. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יא/א

בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין.

6. בראשית פרק כא/א: וְד' פָקֵד אֵת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ ד' לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דָּבַר:

בראשית פרק ל/כב: וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֵת רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֵת רַחֲמָה:

שמואל א פרק א/יט: וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֶּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי ד' וַיִּשְׁבּוּ וַיָּבֵאוּ אֶל בֵּיתָם הַרְמְתָה וַיֵּדַע אֶלְקָנָה אֵת

חֲנָה אֲשֶׁתּוֹ וַיִּזְכְּרָה ד':

שמואל א פרק ב/כא: כִּי פָקֵד ד' אֵת חֲנָה וַתִּהְיֶה וַתֵּלֶד שְׁלֹשָׁה בָּנִים וּשְׁתֵּי בָנוֹת...

7. שפת אמת ליקוטים - פרשת זכור

פירוש זכירה שמעתי מאא"ז מו"ר זצלה"ה שהוא דבר הכוללת כל האדם ודברי פי חכם חן כי הוא רומז על הנקודה הפנימיות עיקר חיות האדם ונקרא זכירה על שם כי שם במקום ההוא לא שייך שכחה כי הוא המעוררת כל האדם כדבר הנקשר בעומק הלב לא ישכח לעולם, כן הנקודה שכל חיות האדם נמשך ממנה לא שייך בה שכחה...

8. שפת אמת ליקוטים - לראש השנה

בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים: פירוש יוסף - הנקודה הפנימיות שבכל אחד מישראל, ונקראת בחינת יוסף שמכוון רק להוסיף על זאת הנקודה שיתרחב וכמו שנאמר יוסף ה' לי כו'...

ונקודה זו נקראת זכרון תרועה... ששם זכר הוא הנקודה הפנימיות שאין שם שכחה כי שם עיקר החיות שברצון האדם בעומק הלב... אך כי זו הנקודה היא בבית אסורין אשר שאר הרצונות שבאדם מבלבלין ומסתירין זאת הנקודה שלא יתפשט ויתרחב, ובראש השנה יצא יוסף כו' שיש עלייה לזאת הנקודה בראש השנה בכל נפש שבישראל. **והטעם: על ידי שבראש השנה נתחדש אור נקודה זו כמו שאומרים היום הרת עולם וכתב אר"י ז"ל לשון הריון כו' שהרי הבריאה היה מקודם, רק האדם נברא בראש השנה, והחיים שבאדם היא הנקודה הנ"ל אשר נאמר עליו ויפח באפיו נשמת חיים. ועל ידי שמתחדשת הנקודה נתעורר החיות התמידי גם כן לצאת מבית אסורין וזהו זכירה...**

9. שמואל א פרק ב

(יט) וּמַעֲיִל קִטְוֹן תַּעֲשֶׂה לוֹ אִמּוֹ וְהַעֲלֵתָהּ לוֹ מִמִּימָה בְּעֵלּוֹתָהּ אֵת אִישָׁהּ לְזַבַּח אֵת זֶבַח הַיָּמִים: